

درس ۱۰ از رحلت پیامبر(ص) تا قیام کربلا

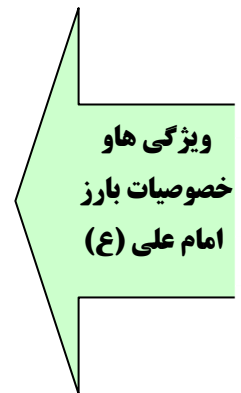
- ✓ گردآمدن گروهی از مهاجرین و انصار
- ✓ گفت و گو درباره جانشینی پیامبر
- ✓ نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خم
- ✓ بیعت با ابوبکر از مهاجرین که نسال به عنوان خلیفه اول

علت سکوت حضرت علی (ع) در ماجرای سقیفه : جلوگیری از تفرقه و درگیری میان مسلمانان

مهمترین اقدامات	مدت خلافت	خلفای پس از پیامبر(ص)
*گسترش قلمرو *انتخاب عمر به جانشینی	۲ سال	ابوبکر
*ادامه فتوحات (فتح بخش وسیعی از ایران، سوریه، لبنان، فلسطین، مصر و... *انتخاب شورایی برای تعیین خلیفه بعد	۱۰ سال	عمر بن خطاب
*رواج زندگی تجملاتی و اشرافی و خوشگذرانی کارگزاران خلیفه *تسلط خاندان بنی امیه به مقام های بلند و بیت المال *مجازات و تبعید صحابه و یاران پیامبر مانند ابوذر، عمار و مالک اشتر *نارضایتی گروهی از مسلمانان و اعتراض آنان و درگیری و هجوم معترضان به خانه خلیفه و قتل عثمان	۱۳ سال	عثمان

- ✓ امام علی(ع) فرزند ابوطالب بود و در کعبه به دنیا آمد
- ✓ در کودکی و نوجوانی تحت تربیت پیامبر(ص) بود.
- ✓ نخستین مردی بود که مسلمان شد.
- ✓ شهامت و فداکاری وی و خوابیدن در بستر پیامبر باعث شد که ایشان بدون آسیبی به مدینه برسند.
- ✓ دلاوری و شجاعت امام در جنگ های دوران پیامبر مشهور است.
- ✓ سکوت امام با وجود شایستگی و مستحق بودن برای جانشینی پیامبر
- ✓ در دوران سه خلیفه، امام به تفسیر قرآن، تربیت شاگردان، پاسخگویی به سوالات و همچنین عمران و آبادی و احداث نخلستان ها می پرداختند.

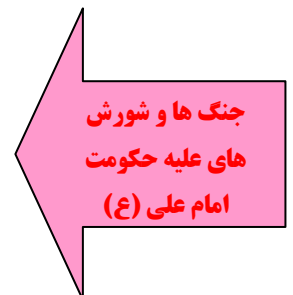

حکومت امام علی(ع)

علت پذیرفتن خلافت : آن حصرت تمایلی برای پذیرش خلافت نداشت اما بر اثر **اصرار زیاد مردم** منصب خلافت را پذیرفت. اکثر مهاجرین و انصار به جز تعدادی از اشراف بنی امیه با امام بیعت کردند.

علت شورش و جنگ علیه امام علی (ع): اصرار امام بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت.

- ۱- جنگ جمل : این جنگ با بیعت شکنانی بود که می خواستند امام به دلخواه آنان عمل کند. که در این جنگ امام همه آنان را شکست داد.
- ۲- جنگ صفین : این جنگ که امام آنان را **ظالمین** نامید با پایداری یاران حضرت به ویژه مالک اشتر دشمن را شکست دادند اما در آخرین لحظه نیرنگ عمروعاص مانع پیروزی سپاه امام شد.
- ۳- جنگ نهروان : با **خوارج** که در این جنگ امام آنان را به سختی شکست داد.

مهمترین ویژگی ها و دستاوردهای حکومت امام علی (ع)

- ۱- ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری : غنایم و ثروت ها بر اثر فتوحات سبب ثروت اندوزی شده بود که امام با گفتار و کردار و خطبه ها توجه مردم را به ارزش های دینی و سنت پیامبر جلب می نمود.
 - ۲- تاکید بر عدالت : در حکومت امام تمامی مسلمانان (عرب و غیرعرب) از احترام و حقوق برابر برخوردار بودند . که این باعث شد افرادی در برابر این شیوه عادلانه مقاومت و به دشمنی پرداختند.
 - ۳- برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات: امام حاضر نبود برای رسیدن به هدف ، از اشخاص ناصالح و ستمگر استفاده کند. و می فرمود: «آیا من پیروزی را با ستم به دست آورم؟» معاویه نیز اعلام کرد، در صورتی که حکومت شام ومصر به او واگذار شود از امام اطاعت می کند. امام در این باره نیز فرمودند: «مداوند دوست ندارد که من همراه کنندگان را یاور فؤد قرار دهم»
 - ۴- مدارا با مخالفان : امام با مخالفان مدارا و از انتقادات آنان خشمگین نمی شد و حتی سهمشان از بیت المال می داد و در صورتی با آنان برخورد می کرد که دست به شمشیر می بردند.
- علت پذیرفتن پیشنهاد صلح معاویه از طرف امام حسن : چون بسیاری از یاران امام تمایلی به نبرد نداشتند و گروه کمی آماده جهاد بودند و معاویه بسیاری از روسای قبایل و حتی یاران امام را فریب داده و جذب خود کرده بود.

امویان (بنی امیه) (بر مسند خلافت

- ✓ معاویه پس از تحمیل صلح بر امام حسن (ع) در شام به خلافت نشست .
- ✓ اوسیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام ، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می کرد .
- مانند عمروعاص که به طمع حکومت مصر به معاویه پیوست و نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین داشت.
- ✓ معاویه به هیچیک از تعهدات خود در پیمان صلح با امام حسن(ع) پایبند نبود .
- ✓ به دستور او در منبرها از امام علی (ع) بدگویی می شد و پیروان آن حضرت مورد آزار و شکنجه قرار می گرفتند.
- ✓ معاویه با توطئه ای امام حسن (ع) را به شهادت رساند .
- ✓ وی همچنین فرزندش یزید را به جانشینی خود انتخاب نمود.

* قیام تا شهادت امام حسین :

- ✓ به خلافت رسیدن یزید که مانند جوانان دوره جاهلیت رفتار می کرد و ظلم و فساد او در جهان اسلام شهرت داشت.
- ✓ امام که نمی خواست با یزید بیعت کند با بستگانشان راهی مکه شدند تا در پناه خانه خدا و ایام حج مردم را برای مخالفت با حکومت یزید آماده کند.
- ✓ اصرار زیاد مردم کوفه و نامه های فراوانشان باعث شد تا امام مسلم بن عقیل را به کوفه بفرستند و هزاران نفر با مسلم بیعت کردند و امام پس از دریافت نامه مسلم عازم کوفه شد.
- ✓ یزید، عبیدالله بن زیاد، را که مردی سنگدل و خونریز بود به حکومت کوفه منصوب کرد.
- ✓ عبیدالله با ایجاد رعب و وحشت مردم را ترساند و مسلم را دستگیر و به شهادت رساند.
- ✓ وی سپس مردم کوفه را وادار کرد که آماده جنگ با امام حسین (ع) شوند.
- ✓ لشکر یزید مانع رسیدن امام و یارانش به کوفه شدند و کاروان آن حضرت ناچار به توقف در سرزمین گرم و خشک کربلا شدند.
- ✓ لشکریان یزید که تعدادشان بسیار زیاد بود ، امام حسین و یارانش را محاصره و در روز عاشورا به شهادت رساندند.

* اهداف قیام کربلا

- ✓ با به قدرت رسیدن فرد فاسدی مانند یزید جامعه اسلامی دچار انحراف بزرگی شد که فقط حرکت عظیم و قیام و شهادت امام و یارانش می توانست از گسترش این انحراف جلوگیری کند.
- ✓ امام در وصیت خود درباره هدف قیام خود فرمود: هدف من اصلاح امت جدم رسول الله ، امر به معروف و نهی از منکر و پیاده کردن سیره رسول الله و پدرم علی بن ابیطالب است.

* دستاوردهای قیام کربلا

- ✓ آشکار شدن چهره واقعی بنی امیه : حضرت زینب (س) پس از شهادت برادر ، در دوران اسارت با سخنرانی های روشنگرانه ، اهداف قیام کربلا و چهره واقعی بنی امیه را آشکار کردند.
- ✓ بروز قیام های زیادی در جهان اسلام: این قیام ها با الگو گرفتن از قیام عاشورا و تاثیرزایدی در روحیه ظلم ستیزی مسلمانان به ویژه شیعیان داشت.